

Marcsik Antónia köszöntése

Marcsik Antónia a konferencia elnökeként megnyitja a Török Aurél Embertani Egyesület alakuló konferenciáját (Marosvásárhely, 2015. november; fotó: Pálfi György)

2020. szeptember 3-án töltötte be 80. születésnapját a modern paleopatológiai kutatások hazai meghonosítója, a történeti embertani kutatások kiemelkedő alakja, Marcsik Antónia.

Marcsik Antónia 1940. szeptember 3-án született Ácson. Középiskolai tanulmányait a komáromi Jókai Mór Gimnáziumban folytatta. 1958-ban felvételt nyert a szegedi József Attila Tudományegyetem Természettudományi Karának biológia-földrajz szakára, ahol 1963-ban szerezte meg diplomáját. Egyetemi tanulmányait követően 2008-ban történt nyugdíjba meneteléig a Szegedi Tudományegyetem Embertani Tanszékén dolgozott. Munkáját gyakornokként kezdte a tanszéken, 1964-től tanársegéd, 1972-től adjunktus, 1985-től docens, 1990-től a tanszék helyettes vezetője volt. 1997 és 2005 között látta el az Embertani Tanszék tanszékvezetői teendőit. Az egyetemi doktori címet 1965-ben szerezte meg. A „Duna-Tisza köze avar korának paleopatológiája” című disszertációjával 1984-ben nyerte el az MTA TMB biológia tudomány kandidátusa tudományos fokozatát.

Oktató- és kutatómunkája egyaránt sokoldalú és kimagasló. A Szegedi Tudományegyetemen közel öt évtizedig vett részt a biológus-, illetve a biológiatanár-képzésben. Több évig tanított a Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Karán is. A SZTE Fogorvostudományi Karán, az ELTE Természettudományi Kar Biológia Doktori Iskolájában, valamint az Állatorvostudományi Egyetemen is oktatott vendég előadóként. Ma is tevékenyen részt vesz a SZTE Bölcsészettudományi Kar régészhallgatóinak képzésében. Irányításával közel 100 szakdolgozat, diplomamunka, valamint számos egyetemi doktori (7) és PhD értekezés (5) készült. Kiemelkedő oktatómunkájának elismeréseként 2008-ban Pedagógus Szolgálatért Emlékérmét kapott.

Színvonalas oktatási tevékenységét kiváló kutatómunkája is elősegítette. Kutatási területe kezdettől fogva a történeti embertan és a paleopatológia. A paleopatológia – azon belül is elsősorban a fertőző megbetegedések kutatása – terén elért eredményei révén jelentős nemzetközi elismertségre tett szert. Erre alapozva épült ki a szegedi Embertani Tanszék mára már kiterjedt külföldi kapcsolatrendszere. Iskolateremtő tevékenységének köszönhetően számos tanítványa maradt a pályán és folytatja az általa megkezdett kutatásokat – a szegedi tanszék jelenlegi vezetőjének, ill. valamennyi oktatójának tanára és témavezetője is volt. A tehetséges fiatalok támogatásával nagy figyelmet fordított és fordít a szakmai utánpótlás nevelésére. Kutatómunkájának hátterét elsősorban a szegedi Embertani Tanszék gondozásában álló humán csontvázgyűjtemény biztosította, amelynek

bővítését, gondozását évtizedeken keresztül végezte. Ebben nagy szerepe volt annak is, hogy jó kapcsolatot ápolt és ápol a régész kollégákkal, a mai napig is.

Aktív publikációs tevékenységének eredményeként önállóan vagy társszerzőkkel írt hazai és külföldi folyóiratokban megjelent tanulmányainak, valamint könyv- és jegyzetreszleteinek száma 338. Tudományos rendezvényeken tartott előadásainak, illetve poszterprezentációinak száma több mint 300 (külföldön 202, hazai vonatkozásban 104). Több alkalommal vett részt külföldi tanulmányúton, többek közt Belgiumban, Svédországban és Németországban.

Több nemzetközi társaság (Paleopathology Association, European Anthropological Association, Dental Anthropology Association) tagja. A Magyar Biológiai Társaság tiszteletbeli tagjai közé választotta. A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Tudományok Osztálya Antropológiai Bizottságának 2009-ig volt tagja, 1985–1990 között titkára. Hosszú ideig tevékenykedett a Szegedi Akadémiai Bizottság Orvostudományi Szakbizottsága Fogászati és Szájsebészeti Munkabizottságában, valamint a Filozófiai és Történettudományi Szakbizottság Embertani és Régészeti Munkabizottságában (1998–2001 elnök, majd titkár). 1985-től annak megszűnésig szerkesztőbizottsági tagja volt a Journal of Paleopathology (Olaszország) folyóiratnak. A Papers on Anthropology (Észtország) folyóiratnak 1985-től máig szerkesztőbizottsági tagja.

Hat tudományos pályázatot irányított témavezetőként, számos kutatási pályázatban vett részt, illetve dolgozik jelenleg is szenior résztvevőként.

Munkájának elismeréseként 1982-ben „Kiváló Munkáért” és 1990-ben a „Magyar Nemzetért” kitüntetést kapott.

Köszönettel tartozunk Dr. Marcsik Antóniának az embertani szakma érdekében kifejtett sokoldalú tevékenységéért, iskolateremtő munkájáért!

Tisztelettel és szeretettel kívánunk jó egészséget, erőt és hosszú, aktív életet!

Molnár Erika, Pap Ildikó, Pálfi György és Hajdu Tamás